

1. СЕ УКИНУВА:

а) член 57 став 2 од Законот за превоз во патниот сообраќај ("Службен весник на Република Македонија" бр.68/2004) и

б) Правилникот за категоризација на автобуските станици, нивната опременост и висината на надоместокот за нивно користење, донесен од министерот за транспорт и врски ("Службен весник на Република Македонија" бр.59/2005).

2. Оваа одлука произведува правно дејство од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

3. Уставниот суд на Република Македонија по повод поднесена иницијатива на Стамен Филипов од Скопје со Решение У.бр.160/2005 од 30 ноември 2005 година поведе постапка за оценување на уставноста на член 57 став 2 од Законот за превоз во патниот сообраќај и уставноста и законитоста на Правилникот означен во точката 1-б од ова решение.

Постапката беше поведена затоа што пред Судот основано се постави прашањето за согласноста на оспорениот член од Законот со Уставот и за согласноста на оспорениот Правилник со Уставот и Законот за организација и работа на органите на државната управа.

4. Судот на седницата утврди дека со Законот за превоз во патниот сообраќај се уредуваат условите и начинот за вршење на превоз на патници и стоки во внатрешниот и меѓународниот патен сообраќај.

Во членот 3 точка 26 од наведениот Закон е утврдено дека автобуска станица е простор одреден за прием и испраќање на автобуси и патници кој треба да има покриени перони, уредени за безбедно влегување и излегување на патници, простории за задржување на патниците и на возниот персонал, за чување на багажот, санитарии, сообраќајно биро и со посебни прописи утврдена опрема.

Во членот 57 од Законот е предвидено дека автобуската станица мора да дава услуги под еднакви услови за сите превозници кои вршат линиски превоз на патниците, по цена утврдена за определена категорија на автобуска станица.

Во оспорениот став 2 на член 57 од Законот е предвидено дека " категоризацијата на автобуските станици, нивната опременост и висината на надоместот за користење ги пропишува министерот за транспорт и врски".

Понатаму, Судот утврди дека врз основа на член 57 став 2 од наведениот закон министерот за транспорт и врски донел Правилник за категоризација на автобуските станици, нивната опременост и висината на надоместокот за нивно користење.

Со овој правилник се утврдува категоризацијата на автобуските станици, нивната опременост и висината на надоместокот што се плажа за нивно користење.

Според член 2 од Правилникот категоризацијата на автобуските станици ја утврдува Комисија за категоризација составена од 3 члена, од кои два члена од Министерството за транспорт и врски и еден повремен член од општината, односно градот Скопје.

Правното или физичкото лице кое управува или на кое му е доверено управувањето со автобуската станица поднесува писмено барање за утврдување на категоријата на автобуска станица.

Во член 5 од Правилникот е предвидено дека автобуската станица се категоризира во четири категории и тоа А, Б, В и Г во зависност од содржините со кои располага, нивната опременост, функционалност и квалитет.

Понатаму во Правилникот е предвидено дека категоризацијата на автобуските станици се определува врз основа на основни и дополнителни критериуми при што за секоја категорија е утврден минималниот број на бодови во зависност од опременоста, сообраќајните површини за паркирање, работното време и пратеничките содржини на автобуската станица.

Во членовите од 15 до 19 од Правилникот е утврдена висината на надоместот што се плажа за користење на автобуската станица.

Имено во Правилникот е предвидено дека за користење на автобуската станица превозникот плажа надомест за одредени видови на услуги и тоа: 1) надоместок на име провизија за продажба на возни билети која за меѓуопштински превоз изнесува од 7% до 10% по продаден билет, а за меѓународен превоз од 10% до 15% по продаден билет; 2) надомест за користење на перони при поаѓање и доаѓање на автобуските кој е утврден во зависност од категоризацијата на автобуската станица и видот на превозот.

5. Уставот на Република Македонија во членот 8 став 1 алинеи 3 и 4, утврдил дека владеењето на правото и поделбата на државната власт на законодавна, извршна и судска, се едни од темелните вредности на уставниот поредок на Република Македонија.

Со член 33 од Уставот, се уредува дека секој е должен да плажа данок и други јавни давачки и да учествува во намирувањето на јавните расходи на начин утврден со закон, а според член 68 став 1 алинеја 3 од Уставот, Собранието на Република Македонија ги утврдува јавните давачки.

Според член 91 алинеи 1 и 5 од Уставот, Владата на Република Македонија ја утврдува политиката на извршувањето на законите и донесува уредби и други прописи за извршување на законите, а според член 96 од Уставот, органите на државната управа работите од својата надлежност ги вршат самостојно врз основа и во рамките на Уставот и законите и за својата работа се одговорни на Владата.

Согласно член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа ("Службен весник на Република Македонија" бр.58/2000 и 44/2002), министерот, меѓу другото, донесува правилници за извршување на законите кога за тоа е овластен со закон. Според член 56 став 1 од овој закон, со правилник се утврдуваат и разработуваат одделни одредби на законите и другите прописи заради нивно извршување, а според член 61 став 1 од овој закон, со актите кои ги донесува министерот не може за граѓаните и другите правни лица да се утврдуваат права и обврски, ниту да се пропишува надлежност на други органи.

Од анализата на одредбите од Законот за превоз во патниот сообраќај, како и од оспорената одредба според мислењето на Судот произлегува дека интенцијата на законодавецот била прашањето за критериумите за категоризацијата на автобуските станици, како и критериумите за утврдување на надоместокот за нивно користење да не биде предмет на законско уредување, туку сите овие

прашања да ги пренесе во надлежност на министерот за транспорт и врски што впроием со оспорениот правилник е направено.

Имено, во оспорениот правилник министерот за транспорт и врски преку посебна комисија врз основа на критериуми определени во самиот правилник ја утврдува категоријата на автобуски станици, па во зависност од категоријата на автобуската станица се утврдени видовите на надоместоците и нивната висина.

Тргувајќи од наведеното Судот утврди дека овластувањето кое произлегува од оспорната одредба нема уставна основа со оглед на тоа што Законот не содржи никакви параметри за утврдување на категоризацијата на автобуските станици ниту, пак, критериуми и рамка за утврдување на видот и висината на надоместоците кои ќе бидат разработени со акт на министерот, поради што оцени дека оспорената одредба од Законот не е во согласност со наведените уставни одредби.

Воедно, Судот оцени дека оспорениот правилник со кој за граѓаните се пропишуваат права и обврски кои единствено можат да бидат утврдени со закон, а не со подзаконски акт донесен од страна на министерот, не е во согласност со Уставот и Законот за организација и работа на органите на државната управа.

6. Врз основа на изнесеното, Судот одлучи како во точката 1 од оваа одлука.

7. Оваа одлука Судот ја донесе во состав од претседателот на Судот Лилјана Ингилизова-Ристова и судиите д-р Трендафил Ивановски, Махмут Јусуфи, Мирјана Лазарова Трајковска, Вера Маркова, Бранко Наумоски, д-р Бајрам Положани, Игор Спировски и д-р Зоран Сулејманов.

У.бр.160/2005

1 февруари 2006 година

Скопје

сгј

ПРЕТСЕДАТЕЛ

на Уставниот суд на Република

Македонија

Лилјана Ингилизова-Ристова